

Sygn. akt: I C 170/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tadeusz Trojanowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Szpręgiel

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2018 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa G. W.

przeciwko A. H. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. wyrok zaoczny z dnia 10 stycznia 2017 roku utrzymuje w mocy w całości;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 2.021,47 (dwa tysiące dwadzieścia jeden 47/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Tadeusz Trojanowski

Sygn. akt I C 170/17

## UZASADNIENIE

Powód G. W. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody sądowej zawartej z pozwaną A. H. (2) w dniu 23 września 2008 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach w sprawie I C 440/08 oraz obciążenie pozwanej kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że w ramach wyżej opisanego postępowania z tytułu roszczeń z łączącej strony umowy o roboty budowlane uznał roszczenie pozwanej o zapłatę oraz zobowiązał się w jego miejsce spełnić świadczenie w postaci opisanej w ugodzie robót budowlanych. Po zawarciu ugody wykonał większość oznaczonych w ugodzie robót a za nie wykonanie pozostałych prac jest odpowiedzialna wyłącznie pozwana gdyż nie wpuściła powoda na teren budowy; nadto wykonał roboty dodatkowe, nieobjęte ugodą oraz projektem budowlanym . Tymczasem pozwana na podstawie ww. ugody wszczęła postępowanie egzekucyjne w celu ściągnięcia całego uznanego przez powoda roszczenia o zapłatę. Powyższe okoliczności uzasadniają uwzględnienie powództwa. Z ostrożności procesowej powód w pozwie zawarł oświadczenie o potrąceniu z przysługującej pozwanej wierzytelności kwotę 24 000 zł tytułem wartości wykonanej na rzecz pozwanej robót dodatkowych.

Sąd w dniu 10 stycznia 2017 roku wydał wyrok zaoczny który strona pozwana skutecznie zaskarżyła sprzeciwem żądając oddalenia powództwa oraz obciążenia powoda kosztami procesu. W uzasadnieniu zarzuciła wydanie wyroku zaocznego z naruszeniem przepisów o dopuszczalności jego wydania a nadto zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom z pozwu. Podniosła nadto zarzut przedawnienia roszczenia o zapłatę prac dodatkowych objętych oświadczeniem o potrąceniu.

Sąd ustalił:

Przed Sądem Okręgowym w Katowicach toczyło się między stronami postępowanie o zapłatę od powoda na rzecz pozwanej kwoty 155 496 złotych (sygn. akt I C 440/08) z tytułu roszczeń z łączącej strony umowę o roboty budowlane z dnia 25 sierpnia 2006 roku. W toku tego postępowania strony zawarły ugodę na mocy której powód uznał roszczenie o zapłatę tej kwoty i w jego miejsce zobowiązał się spełnić świadczenie zamienne w terminach i sposób następujący:

a) realizacja projektu budowlanego w zakresie stolarki okiennej obejmuje zakup i montaż 25 (dwadzieścia pięć) okien antywłamaniowych (...), typu (...) 70mm, pięciokomorowych, niezlicowanych, niskoemisyjnych (...), zaopatrzonych w antywłamaniowe okucia z ruchomym słupkiem (bez słupka środkowego po otwarciu okna), zaopatrzonych w klamki z zamkiem, rozwieralno - uchylnym, w kolorze orzecha, przy czym kolor podlega akceptacji inwestora. Wszystkie okna na parterze, klatce schodowej oraz w dachu będą miały zakończenia w kształcie łuku. Pozwany zobowiązuje się również zakupić i zamontować okno w łazience na parterze budynku, którego aktualnie nie ma;

b) wykonanie dwóch tarasów zgodnie z projektem architektonicznym, z uwzględnieniem następujących zmian polegających na tym, że taras od strony południowej budynku będzie poszerzony do 2m i wydłużony o 1,5m;

c) wykonanie wejścia frontowego według projektu obejmuje schody, dwa filary oraz owalne zadaszenie;

d) zakup i montaż drzwi wejściowych, antywłamaniowych w kolorze okien;

e) zakup i montaż dwóch bram garażowych panelowych w kolorze okien;

f) przywrócenie do stanu poprzedniego ogrodzenia terenu budowy (naprawa siatki metalowej oraz bramy drewnianej);

g) likwidacja bryły cementowej, pozostawionej w ogrodzie po pracach budowlanych;

h) usunięcie wad ścian (pęknięć ścian basenu oraz pęknięć ścian na pierwszym piętrze przy balkonach) według technologii uzgodnionej z inspektorem nadzoru;

i) wykonanie ocieplenia obiektu styropianem o grubości 5cm, a następnie kompletnej elewacji, po uzupełnieniu ubytków materiałowych zaprawą ciepłochłonną, w kolorze uzgodnionym z inwestorem, według projektu architektonicznego, wraz z dekorami narożnymi i okiennymi (parter - łuki, pierwsze piętro - proste)

Powód nadto zobowiązał się pokryć wszystkie koszty prac oraz materiałów, a wszystkie urządzenia (okna, drzwi, bramy, siatka) i materiały objęte będą gwarancją producenta. Pozwany zobowiązał się powyższe prace wykonać w następujących terminach:

a) prace związane z ogrodzeniem terenu budowy do siedmiu dni od dnia zawarcia ugody;

b) wszystkie prace w zakresie stolarki okiennej (okna, drzwi wejściowe i bramy garażowe) do dnia 30 listopada 2008r.;

c) tarasy oraz wejście frontowe do dnia 14 listopada 2008r.;

d) elewację do dnia 31 stycznia 2009r., a w przypadku wystąpienia warunków atmosferycznych uniemożliwiających dochowanie terminu, wykonanie elewacji nastąpi w terminie 3 tygodni od wezwania wysłanego pozwanemu co najmniej na 7 dni przed terminem rozpoczęcia tych robót;

Uгода nadto przewidywała, że w razie niewykonania warunków powyższej ugody, bądź ich naruszenia, ugoda będzie stanowiła tytuł egzekucyjny na kwotę 155.496 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lipca 2008 roku. Oprócz tego powód zobowiązał się do pokrycia części kosztów procesu.

W ramach wykonania ugody powód zamontował w domu pozwanej 25 okien ; wykonał tarasy (3904 zł) oraz dwukrotnie półokrągłe zadaszenie (pierwsze zadaszenie nie spodobało się pozwanej); zostało wykonane schody, dwa filary, wejście wraz z drzwiami wejściowymi; zamontowano dwie bramy garażowe, naprawiono ogrodzenie oraz bramy; zlikwidowano bryłę cementową w ogrodzie; usunięto pęknięcia ścian w domu oraz basenie; założono dekory narożne i okienne; wykonano ocieplenie budynku. Poczynione zostały przygotowania pod tynkowanie (położono siatkę i klej) jednakże samego tynkowania nie dokończono z uwagi na przerwę zimową. Po przerwie zimowej pozwana nie wpuściła powoda oraz jego pracowników na teren budowy. Wbrew postanowieniom ugody nie wezwała powoda pisemnie do zakończenia prac tynkarskich (elewacja). Z tej przyczyny nie wykonano nadto pokrycia dachów, nie wstawiono drzwi antywłamaniowych. Prace te planowano z uwagi na względy technologiczne (sztukę budowlaną) wykonać na końcu przy czym strony nie porozumiały się co do wyboru drzwi, pozwana kwestionowała drzwi wybierane przez powoda, domagała się zamontowania drzwi droższych. Wykonano nadto roboty dodatkowe w zakresie fundamentów o wartości 20192, 46 zł (dodatkowe ściany działowe, ocieplenie fundamentów, podkład pod posadzki, wywóz ziemi, zbrojenie basenu; ściany, schody i wieńce (wykonanie oraz ocieplenie(...)), osadzenie w wieńcach śrub kotwiących; stolarka okienna; zadaszenie drewniane nie osłonięte ścianami bocznymi; wykonanie ścian z (...) oraz kominów z cegieł; zamontowanie belek i podciągów wraz z ociepleniem). Pozwana o wykonywaniu prac dodatkowych wiedziała; do chwili zamknięcia rozprawy nie zostały one opłacone. Po wykonaniu wszystkich możliwych do wykonania robót pozwana zbyła dom; nowi właściciele dokonali szeregu przeróbek w zakresie zadaszenia, filarów, schodów; wymienili bramy garażowe; zlikwidowali tarasy oraz zasypali basen.

Pozwana pierwsze postępowanie egzekucyjne wszczęła w roku 2009 (komornik W. Chmura; sygn. KM 284/09); zostało umorzone postanowieniem z 29 grudnia 2011 roku wobec bezskuteczności egzekucji (824 par. 1 pkt 3 kpc). W marcu 2014 roku wszczęła postępowanie egzekucyjne (komornik Ratajczak, sygn. Km 312/14); postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z 21 maja 2014 roku z tej samej przyczyny. W grudniu 2014 roku pozwana skierowała ponownie ugodę do egzekucji u tego samego komornika (sygn. akt Km 1235/14) Na dzień 23 lutego 2016 roku w ramach tego postępowania pozostało do zapłaty należność główna 155 496 zł oraz odsetki w kwocie 97 088, 90 zł przy czym na rzecz wierzyciela przekazano 46 007, 28 zł tytułem odsetek; 3905, 80 zł tytułem kosztów sądowych oraz 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym.

Pismem z 3 lutego 2016 roku powód wezwał pozwaną do niezwłocznego wystąpienia z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego w terminie do 10 lutego 2016 roku wskazując, że skierowana do egzekucji wierzytelność wygasła na skutek jej zaspokojenia. Powód przy tym wskazał które roboty objęte ugodą wykonał w całości; podniósł nadto fakt wykonania robót dodatkowych których zakres i wartość (35 000 złotych) zostały uznane przez inspektora nadzoru budowlanego. Wezwanie o identycznej treści ponowił w piśmie z 18 marca 2016 roku.

Ze sporządzonych na zlecenie Sądu opinii biegłego z zakresu budownictwa wynika, iż zakres i wartość prac wykonanych przez powoda na zlecenie pozwanej – według cen z IV kwartału 2017 roku wynosi 8611, 46 zł netto tj. 9300, 38 zł brutto (VAT 8%); zakres i wartość prac pozostałych do wykonania 28 086, 31 zł netto tj. 30 333, 21 zł brutto; zakres i wartość prac dodatkowych nie objętych ugodą sądową 32 002, 20 zł netto tj. 34 562, 38 zł brutto. Ww. wartości według stanu z 2009 roku kształtują się odpowiednio na poziomie 73 194, 74 zł netto – 79050, 32 zł brutto; 23873, 36 zł netto – 25783, 23 zł brutto; 27201, 87 zł netto – 29378,02 zł brutto.

(dowody: odpis protokołu zawierającego ugodę k. 11 – 14; faktury k. 15 - 16; kosztorysy k. 17 – 27;pismo komornika k. 28; korespondencja przedprocesowa stron k. 29 – 32; dokumenty z akt egzekucyjnych k. 84 – 98; dziennik budowy,

umowy o roboty, aneksy, rachunki, pokwitowania k. 181 – 214; zeznania świadków: S. S. (1) k.168, J. K. k. 371 - 372; przesłuchanie stron (powoda) k. 373 - 375; opinia biegłego k. 225 - 262; opinia uzupełniająca k. 318 - 324)

Powyższe ustalenia faktyczne poczyniono na podstawie przede wszystkim dokumentów dopuszczonych jako dowody. Prawdziwość oraz autentyczność dokumentów nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Okoliczności wynikające z dokumentów zostały potwierdzone oraz uzupełnione zeznaniami świadków S. oraz K. oraz zeznaniami powoda, które Sąd uznał za spójne, wzajemnie się ze sobą uzupełniające, a przez to przekonujące z uwzględnieniem faktu, iż od opisywanych w zeznaniach ww. osób zdarzeń upłynęło dużo czasu a mimo to kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy zdarzenia mogły zostać ustalone na podstawie samych zeznań (wykonanie robót, zamknięcie terenu budowy). Strona pozwana wzywana prawidłowo na termin rozprawy pod rygorem pominięcia dowodu z jej zeznań nie stawiała się czym pozbawiła się możliwości przedstawienia swojego poglądu na sprawę w formie zeznań. Sąd nadto oparł się na opiniach biegłego Ważnego – głównej oraz uzupełniającej z których wynikały zakres oraz wartość prac wykonanych przez powoda w ramach ugody. W ocenie Sądu opinie są spójne, wzajemnie się uzupełniają, odpowiadają na tezy postawione biegłemu przez Sąd; wnioski z opinii nie zostały skutecznie podważone przez stronę pozwaną. Brak części faktur nie jest przeszkodą do uznania, że powód określił prace wykonał, co ustalono oparciu o zeznania świadków i powoda, a przeciwnych dowodów nie przedstawiono. Wobec ustalenia, że część prac wykonano a pozostałych nie wykonano z przyczyn leżących po stronie powódki, zbędnym było ustalanie wartości prac.

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie. W chwili zamykania rozprawy nie zachodziła żadna nowa okoliczność uzasadniająca odmienne rozstrzygnięcie aniżeli w wydanym uprzednio wyroku zaocznym. Zgodnie z art. 840 par. 1 pkt 2 dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: (...) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Chodzi tu o wszelkie zdarzenia wywołujące taki skutek na gruncie prawa cywilnego materialnego (np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu). Ponadto są to wszelkie zdarzenia wywołujące na gruncie prawa cywilnego taki skutek, że zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane (np. przedawnienie, odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty).

Warunkiem uwzględnienia powództwa na żądanej przez powoda podstawie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest wykazanie i dowiedzenie zdarzeń niweczających uprawnienia pozwanego wynikające ze zwalczanego tytułu wykonawczego (Wyrok SN z dnia 5 stycznia 1999 r., III CKN 95/98, LEX nr 519368). Ciężar dowodu zgodnie z ogólnymi regułami ciężaru dowodu spoczywał w tym zakresie na stronie powodowej. W ocenie Sądu ciężar ten został przez powoda udźwignięty. Przedmiotem postępowania było żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody sądowej nakładającej na powoda jako dłużnika obowiązek wykonania oznaczonych robót budowlanych w miejsce uznanego przez niego roszczenia o zapłatę kwoty 155 496 złotych. Do skutków nie wykonania zobowiązania z ugody stosuje się przepisy o odpowiedzialności kontraktowej określonej w art. 471 i nast. k. c. W myśl art. 471 k. c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż powód przystąpił do wykonywania ugody; wykonał część przewidzianych w ugodzie robót. W pewnym momencie nie mógł wywiązać się z pozostałej części zobowiązania albowiem pozwana uniemożliwiła mu wejście na teren budowy. W chwili zamykania rozprawy dom nie był już własnością pozwanej a sam stan domu był już inny aniżeli w chwili wykonywania ugody. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że pomimo spełnienia przez powoda części świadczenia oraz obiektywnej niemożności wywiązania się z reszty zobowiązania pozwana wszczęła postępowanie egzekucyjne co do całości kwoty objętej ugodą.

Jak wyżej wykazano, pozwana zamknęła w pewnym momencie teren budowy przed powodem. Strona powodowa nie była w stanie podać przyczyn takiego zachowania (jedynie domysły, że zamierzała sprzedać dom). Strona pozwana osobiście nie brała udziału w rozprawie; nie złożyła żadnych argumentów przemawiających za oddaleniem powództwa oraz wniosków dowodowych przemawiających za zasadnością swojego stanowiska procesowego. Należało zatem uznać, iż przyczyna niewpuszczenia powoda na budowę leży wyłącznie po stronie pozwanej. Nie zostało dowiedzione, że zamknięcie budowy nastąpiło z przyczyn leżących po stronie powoda. Należało zatem uznać, iż spełnienie obciążającej powoda jako dłużnika reszty świadczenia nastąpiła z przyczyn go nie dotyczących. Z orzecnictwa sądowego wynika, iż jedną z przyczyn uzasadniającą możliwość zwalczania tytułu wykonawczego jest niemożność spełnienia świadczenia wskutek okoliczności za które dłużnik nie odpowiada (wyrok SA w Katowicach z 22 marca 2016 roku I ACa 1072/15). Należało zatem uznać, iż w sprawie zachodzą przesłanki uzasadniające uwzględnienie powództwa określonych w art. 840 par. 1 pkt 2 kpc. Zobowiązanie objęte ugodą zostało częściowo spełnione i w tym zakresie ono wygasło zaś w pozostałym zakresie za niemożność jego spełnienia zachodziła z przyczyn za które dłużnik nie odpowiada.

Powyższe okoliczności uzasadniały utrzymanie wyroku zaocznego z 10 stycznia 2017 roku w całości na zasadzie art. 347 kpc co jest równoznaczne z nieprawomocnym uwzględnieniem powództwa w pierwszej instancji. O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 kpc mając na uwadze ostateczny wynik sprawy w postaci przegranej pozwanej przy czym rozstrzygnięcie obejmuje koszty poniesione przez stronę powodową po zaskarżeniu wyroku zaocznego (zaliczka na biegłego 300 zł). Koszty sądowe nakazano pobrać na zasadzie art. 113 ust. 1 uoksc w zw. z art. 98 kpc.